

CULTUUR & MEDIA

GIJS STAVERMAN WEG BIJ NPO RADIO2

Gijs Staverman verlaat na tien jaar NPO Radio2, zo bevestigt zijn omroep Kro-Nrcv. De dj, die van maandag tot en met don-

derdag te horen is met zijn programma *Gijs 2.4*, vertrekt 1 juni. „Ik ga dit prachtige radiostation verlaten, heb tien fantasti-

sche jaren gehad. Wat ik precies ga doen is een beetje ingewikkeld om te vertellen”, aldus de dj over zijn besluit.

ALBERT VERLINDE LIGT WAKKER VAN VI-KRITIEK

Albert Verlinde heeft wakker gelegen van de kritiek die hij heeft gekregen na de uitzending van *Vandaag inside* waarin Johan Derksen zijn omstreden uitspraak

deed over politicus Habtamu de Hoop. Dat zegt hij in gesprek met Omrop Fryslân. De musicalproducent, die in de bewuste aflevering van de SBS-

talkshow te gast was, kreeg commentaar nadat hij om de opmerking van de snor moest lachen. Het doet Verlinde 'pijn' dat hij 'racist' wordt genoemd. „Ik vind

het verschrikkelijk dat je die verwijten en scheldpartijen krijgt, terwijl het mijn leven lang hoog in het vaandel staat dat iedereen mee mag doen.”

Levi van Veluw: „Voor de vaste bezoekers zal het wennen zijn. Zij stappen opeens een totaal ander universum in. FOTO'S THUIS ROOIMANS

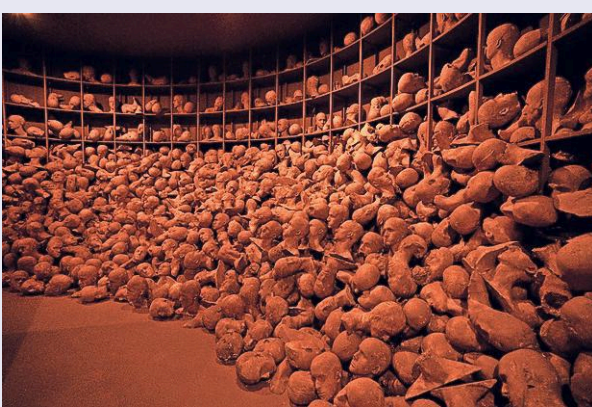
'Elke dag tot het uiterste gaan'

SINGER LAREN STAPT MET LEVI VAN VELUW UIT COMFORT ZONE

door Paola van de Velde

Vier volle vrachtwagens brachten 15.000 kilo klei en geboetseerde koppen naar Singer Laren. Samen vormen ze, opgetast in hoge houten kasten, het formidabele slotstuk van de expositie *Labyrinth of memories* van Levi van Veluw (1985). Zelden zagen we de obsessieve, bijna aan waanzin grenzende werkdruk van het kunstenaarschap zo goed verbeeld. De eeuwige worsteling, de eenzaamheid van het vak, het nooit tevreden zijn en altijd naar beter, mooier en groter streven.

De bezoeker moet geen hoogtevrees hebben, want spiegels tonen de hem ook de peilloze afgrond waarvoor de kunstenaar zich soms geplaatst ziet. Het symboliseert ook de eindeloze creatiedrift van de kunstenaar. Levi van Veluw licht: „Het is een eeuwige zoektocht naar erkenning. Voor je gevoel ben je nooit goed genoeg. Voldaan zijn met je werk is in feite onmogelijk. Want als je tevreden bent, kun je stoppen, want dat leidt tot middelmatig werk. En niemand zit te wachten op een middelmatig kunstwerk. Je moet elke dag tot het uiterste gaan.”

T/m 25 augustus in Singer Laren.

Detail uit de installatie 'In the depths of memory', over de obsessieve werkdruk van de kunstenaar.

'Jaren durfde ik niet te zingen'

TIKTOK ALS VLEGWIEL VOOR MARK AMBOR

De 26-jarige Mark Ambor uit New York State is een kleine sensatie in muzikeland: vorige week trad hij in Amsterdam op in een uitverkochte Melkweg. Er is zoveel vraag naar kaarten dat hij nog deze maand terugkomt. En voor dat tweede optreden staan 2500 fans op de wachtlijst en worden op Ticketswap nog eens 3000 kaartjes gevraagd.

door Richard van de Crommert

In Nederland staat Ambor momenteel met twee songs in de hitlijsten. *Good to be* en *Belong together* scoren allebei. Maar eigenlijk durfde hij tot zijn achtentiende niet te zingen. „Voor niemand zong ik. Daar heb ik nooit van gehouden. Wel speelde ik gitaar en piano.”

Het allereerste liedje dat hij schreef is een verhaal apart. Hij deelde die song via een spraakbericht in een groeps-chat waarin ook zijn ouders zaten. „Ik was 18 jaar en ging naar de universiteit. Ik voelde me alleen in die tijd, wilde eigenlijk ook niet weg uit het dorp waar ik opgroeide want al mijn vrienden bleven daar. Toen maakte mijn vriendin het ook nog uit.”

Hij vervolgt: „Ik ging een nieuw leven tegemoet. Door die situatie durfde ik het aan om in mijn eentje een liedje te schrijven. Een paar uur later, toen ik het nummer had geschreven, deelde ik het in de groepschat van ons gezin. Aan de rest vroeg ik wat ze ervan vonden, maar zonder erbij te zeggen dat ik het was. Mijn moeder antwoordde na een paar uur: 'Papa en ik vinden het mooi. Weet je wie die zanger is?' Toen moest ik bekennen dat ik het was. Vanaf dat moment ben ik meer eigen liedjes gaan schrijven.”

„Nee, dat eerste liedje heb ik nog nooit live gespeeld voor een publiek. Mijn vader vindt het fantastisch en heeft het nog steeds op zijn telefoon staan, maar zelf vind ik het niet goed genoeg. Voor een eerste geschreven song is het prima, maar ik wil het niet delen, misschien later eens, als ik ga schaven aan het lied.”

Noodgedwongen

Pas na zijn universiteitsjaren probeerde de Amerikaanse muzikant een bestaan op te bouwen in de muziekwereld. „Noodgedwongen”, zegt hij. „Terwijl mijn vrienden goede banen kregen, keerde ik terug naar het platteland waar ik opgroeide. Maar toen kwam covid en kon je als muzikant weinig meer. Vrien-

den adviseerden me om TikTok te proberen. Daar delen veel artiesten hun liedjes. Het voelde vluchtig en armoedig om daar iets te proberen, maar toch heb ik een poging gedaan. Het werkte goed om mensen in aanraking te laten komen met mijn muziek. Voor mij werd het dé manier om mijn muziek te presenteren. Ik kreeg fans en de muzieksector viel het op.”

Sindsdien ging het langzaam aan opwaarts met de carrière van de jonge Amerikaan.

Vuurdoop

Zijn allereerste concert gaf Ambor in februari van dit jaar, in de Mercury Lounge in New York. „Het was een vuurdoop die ik nooit zal vergeten. Het laatste

liedje dat ik daar zong was *Good to be*. Halverwege dat lied zag ik een jonge vrouw voor me dansen. Ze hield een tekstbord omhoog waarop stond geschreven dat ze termij-

nale kanker had en het liedje veel voor haar betekent. Ze had geen haar en was met een vriend naar mijn optreden gekomen. Op het moment dat je die tekst woordde na een paar uur: 'Papa en ik vinden het mooi. Weet je wie die zanger is?' Toen moest ik bekennen dat ik het was. Vanaf dat moment ben ik meer eigen liedjes gaan schrijven.”

„Nee, dat eerste liedje heb ik nog nooit live gespeeld voor een publiek. Mijn vader vindt het fantastisch en heeft het nog steeds op zijn telefoon staan, maar zelf vind ik het niet goed genoeg. Voor een eerste geschreven song is het prima, maar ik wil het niet delen, misschien later eens, als ik ga schaven aan het lied.”

Behandeling

Na afloop van de show sprak de Amerikaan met haar: „Ze vertelde dat ze over twee weken weer een behandeling had, en dat mijn lied haar kracht geeft en ze herhaalde de slotzin van *Good to be*, waarin ik zing *Damn it, it's so good to be alive.*”

Zijn teksten komen recht uit zijn eigen leven. „Ik deel persoonlijke ervaringen in mijn liedjes. Na zo'n ontmoeting realiseer je je dat ieder zijn eigen uitleg geeft aan de liedjes die ik schrijf. Eigenlijk schrijf ik mijn nummers vooral voor mezelf, omdat ik er plezier aan beleef. Maar daar, in die club

„In West-Europa raakt mijn muziek kennelijk een snaar”, zegt de 26-jarige Amerikaanse muzikant Mark Ambor. FOTO RYAN FALCOA

in New York, zag ik hoe een van mijn fans er een eigen draai aan gaf. Voor haar had het nummer veel betekenis. Dat raakte me.”

Op dit moment is Ambor bezig met zijn allereerste tour. Het is echter opvallend dat die in Europa is, en niet in zijn thuisbasis de Verenigde Staten. „Hier, in West-Europa raakt mijn muziek kennelijk een snaar”, zegt hij. „Ik had totaal niet verwacht dat mijn muziek hier zo zou aanslaan, maar het blijkt in mijn geval dat Europeanen net ietsje beter zijn in het speuren naar nieuwe artiesten dan Amerikanen. Artiesten als singer-songwriter Lewis Capaldi en zangeres Dua Lipa werden in eerste instantie enorm populair in Europa en niet in de Verenigde Staten. Dat is geen verkeerd rijtje om in te staan. En ik ben nog nooit in Europa geweest. Het is heel erg gaaf om mee te maken.

'Elke dag nieuwe hoogtepunten'

„Ik wil een sfeer creëren die goed voelt. Mijn muziek moet zowel toegankelijk, warm en nostalgisch zijn en saamhorigheid vergroten. Ik denk altijd hier aan als ik liedjes schrijf. De Britse rockband Coldplay is mijn grote voorbeeld. Samen zingen is een van de mooiste dingen die er is. Ben je wel eens naar hun concerten geweest? Iedereen is daar onderdeel van de show. Dat is zo ongehoord geweldig.”

Mijn leven is binnenstebuiten gekeerd. Sinds mijn muziek hier aanslaat, beleef ik elke dag nieuwe hoogtepunten.”

„O, de kracht van verzonnen verhalen.” Dat bedenkt de hoofdpersoon van Rob van Essens roman *Ik kom hier nog op terug* van zijn besluiteloze leven maakt. Je ging dingen doen en daar kwam dan de klad in, was zijn credo ooit, totdat hij, jaren eerder, als schrijver van een zieltogend opinieblad een artikel wilde wijden aan zijn oude studiegroepje, met bijnamen als Staartje, De Paus, Parachutist, Kimono en Icks.

„Het herstellen van een fout uit het verleden, een bekende gimmick uit Hollywoodfilms. Pas op het allerlaatst wordt duidelijk wat het trauma is dat Hollander al decennia achtervolgt. Rob van Essen is met *Ik kom hier nog op terug* een terecht kanshebber op de Libris Literatuur Prijs.

Lies Schut

TRAUMA ACHTERVOLGT SCHILDER

'Therapeutisch' tijdreizen

„O, de kracht van verzonnen verhalen.” Dat bedenkt de hoofdpersoon van Rob van Essens roman *Ik kom hier nog op terug* van zijn besluiteloze leven

„Het herstellen van een fout uit het verleden, een bekende gimmick uit Hollywoodfilms. Pas op het allerlaatst wordt duidelijk wat het trauma is dat Hollander al decennia achtervolgt. Rob van Essen is met *Ik kom hier nog op terug* een terecht kanshebber op de Libris Literatuur Prijs.

Lies Schut

zaak van de wereld is. Ook 'therapeutisch' tijdreizen maakt Icks mogelijk: Hollander keert terug naar toen hij als student op zoek was 'naar zingeving en hersenkrakerij'.

Politiek commentator G.B.J. Hiltermann, in pyjama dwalend langs de grachten komt voorbij, studienoten met wie Rob Hollander in een bus naar een retraiteoord in Frankrijk reist. Waartoe dit dient? Het herstellen van een fout uit het verleden, een bekende gimmick uit Hollywoodfilms. Pas op het allerlaatst wordt duidelijk wat het trauma is dat Hollander al decennia achtervolgt.

Rob van Essen is met *Ik kom hier nog op terug* een terecht kanshebber op de Libris Literatuur Prijs.

Lies Schut

'In zijn hoofd allang 'sorry' gezegd'

ten ons even gaan, maar er vielen geen doden. Marcel van Roosmalen maakte een grap over onze bordvoor-de-kop-mentaliteit in *Van Roosmalen & Groenteman*. Hij was bij de opening van een brug tussen Wormer en Wormerveer. „Wormerveer, héél andere bevolking”, spotte Van Roosmalen, zelf ontvreden inwoner te Wormer. In de uitzending kwam 'de kloof' ter sprake. Ex-Journaalver slaggeefster Marga van Praag vertelde dat ze na de moord op Fortuyn was ingehuurd om de brug tussen 'de staat' en 'de straat' te verkleinen. 'Dat is niet helemaal gelukt'.

Begrip kweken duurt even. In *Liefde voor het landgoed* zagen we hoe verarmde landaai vocht voor het bestaan en het landgoed moest exploiteren met feesten en partijen. Het was een wereld vol oud geld zonder geld. Op landgoed Wickenden vriendin Marlies. Hij verkeerde in geldnood. Het liefst had hij een paar Rembrandts en Vermeers geërfd van een van zijn overgrootvaders want dan was hij 'klaar geweest'. Nu moest hij zelf zijn pijl schilderen. Hij wilde het landgoed, dat in partijen was verkocht (inclusief de appelgaard) overdragen aan zijn dochter. Maar die woonde in Den Haag met vriend en jonge dochter. Vroeger had mijn voetbalteam een term voor dergelijke zeurkousen: kutkakkers. Maar ineens zag je een man met kopzorgen. Ik weet zeker dat Derksen in zijn hoofd allang 'sorry' heeft gezegd, alleen mogen wij dat niet weten.

Mark Koster is mediajournalist.